

[Arbejdsministeren]

være a-kasser, der er i en sådan situation, at de ikke behøver at forhøje kontingentet. Man kunne – og jeg tror, det var hr. Kim Behnke, der var inde på det – måske se på nogle af kassens udgifter til administration, som eventuelt kunne beskæres, så dette ikke får negative konsekvenser for de enkelte medlemmer af arbejdsløsheds-kassen.

Med andre ord: Forskellene er simpelt hen for store imellem a-kasserne til, at man kan svare entydigt på spørgsmålet.

Fru Lilli Gyldenkilde var også inde på spørgsmålet om lønmodtagerne, og hvilke konsekvenser det fik for lønmodtagerne, og havde så i øvrigt det synspunkt, at vi altid var efter lønmodtagerne og holdt hånden over de erhvervsdrivende. Her skal jeg blot henvise til hr. Stavads indlæg, som på udmærket vis redegjorde for de anstrengelser, der er i værk over for de selvstændiges mellemregninger med statskassen.

Men jeg vil navnlig takke den konservative ordfører, hr. Per Tærsebøl, for gå op og så klart sige: Det er helt forkert at opstille dette som et modsætningsforhold mellem lønmodtagere og andre i samfundet. Det drejer sig om medlemmerne af arbejdsløsheds-kasserne og det ganske uanset, om det er lønmodtagerkasser, eller om det er kasser for selvstændige erhvervsdrivende.

Ja, det var fristende at gå ind i en større debat med hr. Poul Nødgaard om, hvem der skal betale det forsikrings-system, vi har for arbejdsløshedsforsikringen her i Danmark. Jeg er af den opfattelse, at vi bør dreje udviklingen sådan, at man kommer tættere hen mod et enkelt forsikrings-system, hvor forsikringstagerne betaler en større del af udgiften. Og når man har det udgangspunkt – som jeg i øvrigt havde den opfattelse at Fremskridtspartiet var enig i – kan jeg ikke forstå, at man kan have noget imod konsekvenserne af det foreliggende lovforslag.

Men endnu en gang: Tak til de ordførere, som har tilsluttet sig lovforslaget.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling

vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Ivar Hansen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Arbejds-markedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af lovforslag nr. L 138:

Forslag til lov om ændring af lov om ferie. (Anvendelse af renteaftkastet af FerieKonto til uddannelsesformål).

Af arbejdsministeren (Kirkegaard).
(Fremsat 2/12 92).

Lovforslaget sattes til forhandling.

*Forhandling***Ole Vagn Christensen (S):**

Dette lovforslag er også et led i finanslovforliget, og sigtet er en styrket beskæftigelsesmæssig indsats. Jeg skal her understrege, for at der ikke skal være nogen misforståelse, at Socialdemokratiet har tilsluttet sig dette lovforslag under nogle bestemte forudsætninger, som jeg senere skal komme ind på.

Dette lovforslag drejer sig om, at afkastet fra den selvejende institution Feriefonden nu inddrages og bruges til uddannelsesformål – i alt 200 mio. kr. for 1993-1994. Man kunne sådan set spørge, om jagten nu er gået ind på de selvejende institutioners friværdier. Det gør jeg ikke, for jeg ved godt, at sådanne tanker er der ikke nogen der giver sig af med. Hvis det modsatte skulle være tilfældet, vil jeg da gerne bede om, at man bekræfter her fra talerstolen, at der er tale om, at dette skal være noget tilbagevendende.

Jeg vil gerne understrege, at der er forskellige ting, jeg oplever som skuffende ved dette forslag. Et sådant forslag opstår på forskellig vis, og jeg betragter dette forslag som værende et af de forslag, som skulle have smidt Socialdemokratiet ud af forhandlingerne – forhandlinger, som i allerhøjeste grad drejede sig om, at vi skulle styrke beskæftigelsen og uddannelsesindsatsen i flere milliarder kroners-klassen. Jeg mener, at det er meget skuffende, hvis no-

[Ole Vagn Christensen]

gen har haft det som hensigt. Men jeg mener, at når man alligevel kan få den tanke, er det, fordi dette jo ikke er et nyt forslag, men et forslag, der tidligere har været til diskussion. Jeg vil gerne ved denne lejlighed sige, at det havde været mere passende, hvis man allerede på det tidspunkt var gået i forhandlinger med Arbejdsmarkedets Feriefond. Men sådan skulle det ikke være.

Der er et spørgsmål, vi i Socialdemokratiet har lagt vægt på at få bekræftet eller afkræftet, og derfor skal jeg også stille dette spørgsmål fra Folketingets talerstol: Er der eller er der ikke med dette lovforslag tale om ekspropriation af Feriefondens midler? Jeg vil gerne bede om at få det afklaret her fra Folketingets talerstol, for det må jo være noget, der i disse bebyrtider har optaget regeringen og også været berørt i de drøftelser, der har været. Jeg stiller ikke spørgsmålet, fordi jeg ikke kender det svar, som man har fået, men fordi jeg mener, det er meget vigtigt, at man netop ved, hvad det er for et grundlag, man har givet de partier, der er med i dette forlig.

Jeg skal ydermere sige, at vejen, man her be-træder, efter Socialdemokratiets opfattelse ikke er en, der stimulerer til samarbejde eller styrker tiltroen til indgåede aftaler med arbejdsmarkedets parter. Jeg vil gerne understrege det ved at sige, at jeg mener, at havde viljen været der, havde man ikke valgt at bruge et sådant forslag i politisk øjemed; så havde regeringen optaget drøftelser herom med den selv-vejende institution Feriefonden, da det jo som sagt ikke er noget nyt forslag. Jeg skal sige, at dette efter vores opfattelse ikke er god parlamentarisk skik, og det styrker ikke den dialog, som vi gerne vil have. Men vi tilsiger også dette forslag en hurtig sagsbehandling, hvis der ikke er tale om ekspropriation, og det kan vi jo få afklaret her fra Folketingets talerstol.

Per Tærshøl (KF):

Jeg kan starte med at sige til den forrige taler, at jeg er da glad for, at Socialdemokratiet er med i finanslovforslaget, for det havde man ikke ligefrem indtrykket af, da hr. Ole Vagn Christensen underholdt her fra talerstolen. Men jeg må hellere starte med min egen tale.

I den konservative folketingsgruppe hilser vi dette lovforslag velkommen. Det er faktisk ikke så lidt af en sejr for fornuften, at et flertal nu

giver grønt lys for, at nogle af de mange hundrede millioner kroner, der hvert år tilflyder Arbejdsmarkedets Feriefond, kan blive brugt til noget fornuftigt, til noget, som mange lønmodtagere virkelig kan få glæde og gavn af.

Sagen er jo, at Arbejdsmarkedets Feriefond i de senere år har måttet bruge flere og flere kræfter på overhovedet at finde egnede projekter, som man kunne forsvare at investere lønmodtagernes penge i. Det hænger sammen med fondens meget snævre formålsparagraf, hvorefter man praktisk talt kun har kunnet investere i feriebyer og mursten. Da dette marked for længst er så godt som mættet, har man haft svært ved at finde projekter. Det har været tæt på at udvikle sig til en ren farce.

I samme periode har vi fra alle sider i det politiske spektrum talt meget om det stigende behov for investeringer i uddannelse. Også arbejdsmarkedets parter har i de senere år lagt stor vægt på, at der bliver satset meget mere både på almen voksenuddannelse og på egentlig efteruddannelse. Det er derfor efter Det Konservative Folkepartis opfattelse overordentlig tilfredsstillende, at man nu – man fristes til at sige langt om længe – har fundet ud af at bruge lidt af den store pose penge, der hvert år tilflyder Arbejdsmarkedets Feriefond, på at opfylde lidt af det overvældende uddannelsesbehov. De 200 mio. kr., der nu føres uden om Arbejdsmarkedets Feriefond og ind i en pulje til uddannelsesformål, er utvivlsomt den del af feriepengenes renteafkast, som bliver bedst og mest perspektivrigt anvendt til lønmodtagernes fordel. For hvad er mere fremtidsorienteret end netop uddannelse?

Vi kan fra konservativ side varmt anbefale lovforslaget. Jeg vil derfor gerne slutte med ikke bare at opfordre til en effektiv udvalgsbehandling her i Folketinget; jeg vil også opfordre bestyrelsen i Arbejdsmarkedets Feriefond og arbejdsministeren til i fællesskab at få den praktiske side af sagen til at falde gnidningsfrit og hurtigt på plads.

Helge Sander (V):

Vi har hårdt brug for midler til uddannelsesformål, og på samme tid har vi en fond, Arbejdsmarkedets Feriefond, som har haft svært ved at få brugt sine midler. Det er vel stort set den situation, vi står i, og derfor synes vi i Venstre, at det er både rimeligt og særdeles fornuft-

[Helge Sander]

tigt, at vi kanalisere nogle af disse midler over til uddannelse, netop fordi vi føler, at uddannelse så sandelig er noget, der er meget væsentligt og værdifuldt for lønmodtagerne. Det er ikke uden betydning, at man har mulighed for at holde ferie, men det behov har man jo fået dækket ind med en række gode tilbud og muligheder over hele landet. Når der nu er nok af sten, synes vi, det er et virkelig godt formål, at man får mulighed for at skabe bedre forudsætninger for dem, der har et uddannelsesbehov.

Derfor er det også glædeligt, at Socialdemokratiet – efter nogen tøven – er gået med på tanken. Til gengæld undrer jeg mig meget over, at fagbevægelsen stadig er tilbageholdende, for netop fagbevægelsen burde her se en mulighed for, at man kan fremme et af de formål, man forfølger hele tiden, nemlig uddannelse, uddannelse og atter uddannelse. Det bliver der mulighed for nu, og måske kunne det hjælpe til, at der var nogle, der kunne undgå at få en for lang ufrivillig ferie. Så derfor vores fulde tilslutning til dette fornuftige element i finanslovforliget.

Til slut kun en bemærkning til det, som hr. Ole Vagn Christensen var inde på, og som jo har præget meget af debatten siden forliget, nemlig spørgsmålet om ekspropriation. Det er væsentligt at fastslå, at midlerne tilføres dette formål, inden de går i Arbejdsmarkedets Feriefond; ellers kunne man begynde at tale om det. Men hvis ikke man vil acceptere det, kunne det godt være, at der tilsvarende var en række områder, hvor det ville være vanskeligt at foretage en lovændring – både her i huset og også på det private område – hvis man ikke kunne ændre forholdene omkring midler, der tilflød forskellige fonde.

Vi er meget tilfredse med den måde, lovforlaget er formuleret på her, og vi er også forhåbningfulde set i et fremtidigt perspektiv med hensyn til Arbejdsmarkedets Feriefond.

Lilli Gyldenkilde (SF):

Der skal ifølge lovforlaget i 1993-94 anvendes 200 mio. kr. til uddannelsesformål, og arbejdsministeren kan så i øvrigt fastsætte nærmere regler om overførsel af renteaftakstet.

Jeg tror ikke, at jeg i mit lange folketingsliv har set et forlig om finansloven, hvorefter så gennemført lønmodtagernes egne indbetalin-

ger bliver brugt eller lønmodtagerne bliver pålagt yderligere betaling, som i dette års finanslov. Og jeg må igen complimentere finansministeren, at det er lykkedes så godt. Det er flot håndværk. Men det var aldrig sket, hvis SF havde været med ved bordet.

Der spares på finansloven, f.eks. på dagpengekontoen, der spares på uddannelseskontoen, og så tager man andre steder fra, f.eks. fra feriedagpengene, som skal bruges til uddannelse. Og det, der kaldes den helt nødvendige lettelse i dansk økonomi, tages også af lønmodtagernes egne midler, nemlig fra Lønmodtagernes Dyrtidsfond. Det vender vi som sagt tilbage til.

Feriepengene skal efter SF's mening ikke bruges til uddannelse. Feriepengene skal bruges til det, der er meningen med dem, nemlig til ferie. Det er helt urimeligt, at feriedagpengene ikke konteres den enkeltes konto, for det er den enkeltes penge. SF har tidligere støttet, at ikkeafhentede feriepenge kunne samles i en pulje, der kunne bruges til ferieformål til lønmodtagerne, og det er de i mange år blevet brugt til på den måde, at der er bygget mange ferieboliger. Og det er godt. Men alt tyder på, at det behov nu er dækket.

Derfor har SF også planlagt et lovforslag om, hvad der så herefter skal ske, og det fremsætter vi. Det bygger på følgende: Feriepengene skal konteres den enkeltes konto i en bank og kan hæves med renter, når der holdes ferie. Der vil altid være nogle småbeløb, der ikke bliver hævet, og de skal indgå i en pulje og bruges til ferieformål især til enlige med børn. Dem er der nemlig mange af, og mange af dem har ikke mulighed for ferie. Og alle enlige skal kunne søge, både de, der er i a-kasse, og de, der er på bistandshjælp.

SF vil gerne benytte anledningen til at advare imod at vedtage arbejdsministerens forslag. Der kan efter min mening ikke være tale om, at det ikke skal afklares, om der virkelig er tale om ekspropriation af lønmodtagernes penge til et formål, hvortil udgifterne ellers plejer at blive afholdt over finansloven.

Må jeg i øvrigt pege på, at det er for galt, at det er så svært at finde penge til uddannelse til de mennesker, der aldrig har belastet uddannelsessystemet og dermed finansloven særligt. Men nu har man så fundet på, at man skal bruge disse her feriepenge, der tilhører lønmodtagerne.

[Lilli Gyldenkilde]

Hvis nogen nu er i tvivl, skal jeg sige, at SF er imod det fremsatte lovforslag.

Så kunne jeg fristes til at citere Venstres pressemeddelelse fra i sommer, som gik ud på, at man havde besluttet på et årsmøde eller måske et hovedbestyrelsesmøde, at nu skulle feriepengene fra lønmodtagerne konteres deres egen konto, for det var altså lønmodtagernes ferietilgodehavender, og pengene havde det – tror jeg endda der stod – faktisk bedst i borgerens lomme. Det er jeg enig i.

Men efter den argumentation, som Venstre er kommet med i dag, kan jeg forstå, at man gerne må tage feriepengene, når de først er flyttet over i Feriefonden. Vil det sige, at vi andre, hvis vi kan skaffe et flertal til det, også kan disponere over landbrugets fonde, hvis bare pengene først er ført derover én gang? Jeg tror, der var noget galt med den argumentation. Og jeg synes selvfølgelig, at Venstre skulle have holdt fast i det, man sagde i sommer, nemlig at man ville være medvirkende til at finde en ordning, så feriepengene gik til dem, der havde tjent dem op, nemlig lønmodtagerne.

(Kort bemærkning).

Jytte Andersen (S):

Under fru Lilli Gyldenkilde's indlæg blev jeg lidt i tvivl om, hvorvidt fru Lilli Gyldenkilde havde læst, hvad forligspartierne rent faktisk havde aftalt, og også forsøgt at sammenligne det med den finanslov, der lå på bordet. For når fru Lilli Gyldenkilde kan sige, at der er sparet på dagpenge og der er sparet på uddannelse, og at det er lønmodtagerne, der kommer til at betale prisen for denne finanslov, er det rent faktisk ikke rigtigt.

Denne finanslov fjerner omkring 3,5 mia. kr. i besparelser på overførselsindkomsterne, som ellers ville være blevet vedtaget. Denne finanslovaftale medvirker til, at arbejdsmarkedsuddannelserne og uddannelser for primært de grupper, som ikke har fået uddannelse i forvejen, ikke får fjernet 150 mio. kr., som der var oplæg til, men får tilført 1 mia. kr. yderligere til en uddannelsesindsats, som der er et skrigende behov for. Denne finanslovaftale medfører en offentlig investering på op imod 4 mia. kr. og en aktiv erhvervspolitik, som i allerhøjeste grad kommer lønmodtagerne til gavn og glæde, fordi de faktisk får en større chance for at komme i beskæftigelse.

Det er klart, at i sådan en stor øvelse vil der være et par tidsler, som man kan være mere eller mindre glad for, men som man tager med, fordi den samlede balance i finanslovaftalen er så god og rigtig, at vi i hvert fald ikke føler, at vi er gået på akkord med en socialdemokratisk holdning ved at stå bag denne finanslovaftale. Tværtimod føler vi faktisk, at vi har væsentlige aktier i denne finanslovaftale.

Der er som sagt et par småting, som vi godt kunne have været foruden, men som vi må få forhandlet os igennem på en ordentlig, fornuftig og rimelig måde, også med Feriefondens bestyrelse.

(Kort bemærkning).

Lilli Gyldenkilde (SF):

Selvfølgelig respekterer vi i SF et parti, der har indgået et forlig, og jeg synes, det er fint, at man står op og forsvaret det forlig, man er gået ind i. Det skal være sagt.

Så vil jeg gerne gå lidt ind i argumentationen for det. Det er rigtigt, at der er en finanslovaftale. Men indsatsen på uddannelsesområdet – og jeg vil gerne retledes, hvis jeg tager fejl – ser for mig i høj grad ud til at blive betalt dels over et AUD-bidrag, som forhøjes, dels ved, at man skal bruge disse 200 mio. kr. fra Feriefonden, og dels ved, at finansministeren får rettet op på det – underslæb, havde jeg nær sagt, undskyld mig – efterslæb, som var på finansloven med hensyn til uddannelser i år, for der er kommet mange til, der skal have uddannelse. Der er nemlig kommet mange flere ud i arbejdsløshed, og derfor står folk i kø til arbejdsmarkedsuddannelserne. Dem skulle der efter finansloven være penge til i AUD-bidraget, men det er der ikke. Det retter man op på ved igennem dette forslag at få ca. 150 mio. kr. yderligere til uddannelse. Jeg håber, at man, inden man er færdig med at behandle alt dette, vil indse, at det faktisk er virkeligheden omkring dette forlig.

Hvis det var rigtigt, at der var afsat over 1 mia. kr. til dette her, ville jeg måske ikke have været så hård i min kritik. Men jeg ville alligevel have ment, at man ikke skulle bruge feriefondsmidlerne. Så må man sige: Vi kan ikke, samtidig med at vi skal skabe uddannelse, stå og foregøgle folk, at de kan få skattelettelser. Og det gør regeringen jo. Jeg siger ikke, at Socialdemokratiet gør det, men jeg siger, at rege-

[Lilli Gyldenkilde]

ringen gør det. Så må man tage afstand fra det og sige: Godt, vi må sige tingene, som de er: Vi vil have uddannede folk, og det koster nogle penge. Men de skal ikke tages som kopskatter på lønmodtagerne.

(Kort bemærkning).

Stavad (S):

Jeg forstår godt fru Lilli Gyldenkildes irritation over, at SF på et forholdsvis tidligt tidspunkt under forhandlingerne blev – skal vi sige det lidt stilfærdigt, men alligevel – smidt ud af forhandlingerne af finansministeren. Det synes vi absolut heller ikke var rimeligt, for SF havde indtil det tidspunkt, hvor finansministeren indsnævrede kredsen, absolut opført sig både ordentligt og ansvarligt og bidraget fornuftigt til forhandlingerne.

Men jeg synes ikke, fru Lilli Gyldenkilde, at det er rimeligt, at den reaktion, der så kommer fra SF, er, at man forsøger at fremstille dette her, som om det var finansministeren, der havde sejret ved dette forlig. Virkeligheden, fru Lilli Gyldenkilde, er, at hvis man sammenholder dette med den finanslov, regeringen fremlagde i august måned, som indeholdt massive nedskæringer i forhold til de grupper, som er på overførselsindkomster, over 3 mia. kr. i forhold til arbejdsløshedsdagpenge, nedskæringer i boligydelse både til pensionister og enlige forsørgere, sociale nedskæringer, vil man se, at alle disse nedskæringer er væk, fuldt og helt, rub og stub. Derudover var der i finansloven nedskæringer i forhold til offentlige investeringer, nedskæringer i forhold til erhvervs politikken, nedskæringer i forhold til uddannelsesindsatsen.

I dag står vi med en finanslov, der er præget af ikke mindst de socialdemokratiske ideer om, at der skal være plads til øget aktivitet i en arbejdsløshedssituation, som er den mest katastrofale, vi har haft i nyere tid. Derfor er der i dag sat større midler af til offentlige investeringer, til uddannelsesindsats og til en aktiv erhvervs politik, samtidig med at de sociale nedskæringer er fjernet fra finansloven. Derfor er vi tilfredse med den aftale, vi indgik om finansloven.

(Kort bemærkning).

Jytte Andersen (S):

Inden vi forhåbentlig snart går over til behandlingen af det, som forhandlingen rent faktisk drejer sig om, nemlig Feriefonden og midlerne til Feriefonden, vil jeg gerne for historisk skrivningens skyld repetere for fru Lilli Gyldenkilde, hvad det er, der er tale om af øgede uddannelsespenge. Det er 300 mio. kr. til arbejdsmarkedsuddannelserne plus løngodtgørelse, dvs. 600 mio. kr. Der er 200 mio. kr. fra Feriefondpengene, som skal bruges til uddannelse, og derudover er der yderligere 200 mio. kr., der skal bruges til dem, der er særlig udsatte for langtidslidighed.

I den forbindelse er det da korrekt, at der for AMU-udgifterne og for uddannelsesstilbudsudgifterne er tale om den normale finansiering, som vi har brugt siden 1988, og det betyder en regulering af AUD-bidraget, som vi skal behandle som næste punkt på dagsordenen. Også hvad det angår, har vi faktisk forsøgt at lave nogle beregninger af, hvad det kommer til at koste den enkelte lønmodtager. Det viser sig, at billedet er nogenlunde sådan, at hvis man indregner det øgede medlemsbidrag og det øgede AUD-bidrag, vil det koste de lønmodtagere, som er tilknyttet arbejdsmarkedet, en tier om måneden. Og hvad får man så for den tier, kan man spørge. Man får faktisk en finanslov, der ikke har nogen socialpolitiske skævvridninger, men som har uddannelsesindhold og beskæftigelse i sig. Det har været afgørende for Socialdemokratiet, og det vedstår vi meget gerne.

Anden næstformand (Ivar Hansen):

Er der flere korte bemærkninger til det lovforslag, der er til debat for øjeblikket?

(Kort bemærkning).

Lilli Gyldenkilde (SF):

Jeg må gøre opmærksom på, at dette forslag omhandler 200 mio. kr., som skal tages fra Feriefonden til uddannelser, og da det er en del af finanslovsforliget, taler man selvfølgelig om det i denne sammenhæng, hvis man vil prøve at overskue det.

Jeg kunne også forstå, at det ikke var helt galt, hvad jeg sagde i første omgang om, hvordan det er skruet sammen. Men jeg kan sige til fru Jytte Andersen, at jeg vil søge afklaret under udvalgsarbejdet, om det sammenlagt kun betyder 10 kr. om måneden.

[Lilli Gyldenkilde]

I øvrigt har hr. Stavad selvfølgelig ret i, at det var en dumhed at sætte SF uden for døren, men jeg vil sige tak til Socialdemokratiet, som jo klart har sagt i forligskredsen, at de vil orientere SF. Vi har også haft mange udmærkede møder, og derfor er vi også så godt forberedt. Jeg håber, dette samarbejde kan fortsætte, uanset at man som ikkedeltager i forliget selvfølgelig udtaler kritik af de punkter, som man finder kritisable i forhold til, hvad man tror man selv kunne have gjort opmærksom på, hvis man havde siddet med i forhandlingerne.

Men selvfølgelig søger vi at få afklaret undervejs her, om vi nu også får alle disse nye uddannelsespladser, og vi mener med bekymring at måtte fastslå, at det gør vi ikke, og det må vi søge afklaret under udvalgsarbejdet.

Men i øvrigt vil jeg gerne spørge Socialdemokratiet, om ikke Socialdemokratiet selv er optaget af, at man får afklaret under udvalgsarbejdet, om der overhovedet kan være tale om ekspropriering i denne sag. Jeg går ud fra som givet, at dette lovforslag ikke bliver vedtaget, hvis der er tale om det. Det var egentlig en af mine hovedanker mod det, fordi vi i SF synes, at de penge, vi taler om her, skal bruges til deres formål og ikke til en hel masse andet, for vi er af den mening i SF, at det ikke kan være sådan, at hver gang man vil give dem, der næsten ingen uddannelse har fået, et tilbud om uddannelse, skal vi ud at finde pengene hos dem selv på den ene eller den anden eller den tredje måde, og det gælder, hvad enten det er ved AUD eller andet. Jeg ved godt, at man skal gøre det samme, hvis man skal finde dem over skatterne, men det bliver dog fordelt over nogle flere, hvis det er over skatterne, man skal betale for at kunne tilbyde en uddannelse også til alle dem, der ikke tidligere har fået en uddannelse.

Det er vores synspunkt, og da vi ikke er med i et forlig, støtter vi naturligvis ikke det foreliggende forslag.

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Jeg skal sige til fru Lilli Gyldenkilde, at jeg ikke mindre end 3 gange i det indlæg, jeg holdt for, har stillet spørgsmål med hensyn til ekspropriationen, og jeg vil gerne her gentage det nu over for arbejdsministeren, for at vi kan få arbejdsministeren på talerstolen, så vi kan få

det afklaret. Jeg mener ikke, vi skal vente til udvalgsbehandlingen. Når det drejer sig om et så vigtigt punkt som det, der hedder ekspropriation, mener jeg, man må have en mening om, hvorvidt der er tale om det, eller hvorvidt der ikke er tale om det, og hvad man eventuelt lægger til grund derfor.

I øvrigt vil jeg gerne sige, at jeg synes, man skal lægge meget stor vægt på den forøgede indsats, der nu skal gøres. Det er dog trods alt den første finanslov, hvor man prøver at gøre en forøget indsats over for beskæftigelsen i stedet for kun at tale om nedskæringer.

Men det er helt klart, at hvis det, vi taler om her, ikke er lovmedholdeligt, kan det ikke gennemføres. Et parlament kan jo ikke gennemføre noget, der ikke er lovmedholdeligt.

Anden næstformand (Ivar Hansen):

Så går vi tilbage til talerrækken.

Poul Nødgaard (FP):

Det er et særdeles ømtåligt spørgsmål, de seks finanslovspartier er inde på, når det nu gælder om over to år at tage 200 mio. kr. af Feriefondens renteafkast til uddannelsesformål.

I øjeblikket går mange af renteindtægterne videre til skandaløse ferieprojekter i form af lejligheder og hoteller, hvis økonomi er særdeles skrantende, og udsigterne til, at disse projekter kan tilbagebetale det, som de har lånt i Feriefonden, er særdeles ringe.

Der er ganske enkelt tale om et økonomisk cirkus med Feriefondens renteindtægter allerede nu, og endnu værre bliver det, når staten nu også begynder at lægge sin klamme hånd på en stor del af renteindtægterne til uddannelsesformål, hvor hele tre ministerier skal have del i kagen og det bureaukrati, der følger med dette.

Der er mange spørgsmål i denne sag, som skal frem i dagens lys, og at jasse denne sag igennem Folketinget i løbet af næste uge er en hån mod lønmodtagerne, der er de uskyldige ofre for politikernes overgreb.

Hvorfor nu disse stærke ord, vil nogen sikkert sige. Grunden er meget indlysende. En stor del af landets lønmodtagere indbetaler løbende gennem deres arbejdsgivere feriepenge til den centrale FerieKonto. Hvorfor nu det? Hvorfor skal lønmodtagerne ikke blot have de-

[Poul Nødgaard]

res penge anvist til egne pengeinstitutter, hvor der kan ske forrentning løbende, indtil feriepengene hæves? Faktisk præcis det samme synspunkt, som SF har givet udtryk for her i dag.

Som det er nu, får lønmodtagerne ikke renter af feriepengene, da der blot sker udbetaling af det indbetalte feriepengebeløb.

Et andet forhold, som gør sig gældende, er, at en hel del af lønmodtagernes feriepenge slet ikke anvises til det system, som staten nu vil tage det fra, men derimod går ind i andre ordninger. Månedslønnede medarbejdere er f.eks. slet ikke med i noget feriepengesystem, fordi de får normal løn under ferie. Det er med andre ord en speciel gruppe af lønmodtagere, nemlig de, der indbetaler til det nuværende feriegirossystem, der skal holde for. Er dette en anstændig måde at behandle en bestemt lønmodtagergruppe på?

Igen svigter Socialdemokratiet. Fra barnsben fik jeg ellers at vide, at netop dette parti stod som garant for, at der ikke måtte ske overgreb på arbejderne. Det er vist efterhånden mange år siden, at Socialdemokratiet har levet op til dette ord.

Jeg kan bebude, at Fremskridtspartiet vil stille en række kritiske spørgsmål under udvalgsarbejdet. Og hånden på hjertet: Hvorfor ikke tage tyren ved hornene og én gang for alle få gjort op med det pamperi, som det nuværende feriepengesystem er udtryk for? Lad arbejderne selv administrere feriepengene. De behøver ikke Folketingets indblanding. Desværre sker dette efter de bedste socialistiske principper efter devisen: Vi ved, hvad der er godt for dig.

Fremskridtspartiet ønsker frihed for befolkningen, frihed til at forvalte sine egne forhold. Det er dette lovforslag på ingen måde udtryk for, snarere tværtimod: et nyt overgreb på lønmodtagerne.

Duetoft (CD):

Det må bero på den kendsgerning, at man ikke må synge fra Folketingets talerstol, at vi nu ikke skal høre Internationale.

Jeg vil gerne sige, at vi kan støtte lovforslag nr. L 138 som led i finanslovaftalen.

Nu har jeg jo tidligere i dag været med til at forlænge debatten, og det har bragt mig i kaos, fordi jeg nu skal være andetsteds i huset, hvor

der foregår noget. Derfor er jeg nødt til at sige, at CD kan også støtte lovforslag nr. L 139 og lovforslag nr. L 140, selv om vi gerne havde set, at den lov var lidt friere, end den er, og lovforslag nr. L 141. Dermed har Folketinget jo også sparet tid ved, at jeg melder det på denne måde.

Lone Dybkjær (RV):

Nu er der jo ikke meget ved Fremskridtspartiet, der skal forbløffe én, men man kunne dog indimellem ønske sig, at Fremskridtspartiet holdt sig nogenlunde til realiteterne i den sag, vi forhandler her, og ikke snakker om en speciel gruppe af lønmodtagere, der betaler. Nej, det er en ganske speciel gruppe af arbejdsgivere, der betaler, og det er en helt anden sag, og det skal jeg vende tilbage til. Men det er bare et meget godt eksempel på, at Fremskridtspartiet fordrejer diskussionen.

Det Radikale Venstre kan naturligvis som deltager i finanslovforliget støtte det foreliggende forslag. Vi vil derfor også gerne være med til at gennemføre det og bidrage til at gennemføre en hurtig udvalgsbehandling. Men jeg har dog en lang række spørgsmål, som jeg synes det vil være interessant at få belyst, når vi nu har taget hul på denne diskussion. Jeg vil gerne med det samme sige, at disse spørgsmål ikke behøver at blive besvaret direkte under behandlingen af dette lovforslag, for det mener jeg skal gøres færdigt, men det kan ske ved en senere lejlighed under almen del.

For det første synes jeg naturligvis, det er vigtigt, at vi får undersøgt spørgsmålet om ekspropriation i relation til lovforslaget; det er i realiteten det vigtigste i forbindelse med dette forslag, og det bør naturligvis være i orden.

Men derudover synes jeg, at forslaget giver anledning til, at vi tager en mere principiel diskussion om hele Feriefonden. Jeg er ikke enig i alle de betragtninger, der er kommet fra Venstre og De Konservative om den måde, det er sket på. Det er klart, at der på tidspunkter har været fejl, og at der også har været tale om uhensigtsmæssig og måske direkte forkert administration, men de ting er jo rettet op.

Det, jeg synes der er basis for at diskutere, er, om denne ordning skal fortsætte. Vi ved jo alle sammen udmærket godt, at der er behov for penge til uddannelsesformål, og det kan da godt være, at det er det, vi skal satse på og der-

[Lone Dybkjær]

for beslutte at bruge pengene til denne ganske bestemte gruppe nu. Det er da noget, vi må diskutere.

Det, der er kernen i forslaget, er ikke, at det er en ganske bestemt gruppe af lønmodtagere, der bidrager. Det er en ganske bestemt gruppe af arbejdsgivere, der skal indbetale til FerieKonto, nemlig de, der ikke er med i de store systemer. Lønmodtagerne får under ingen omstændigheder noget ud af det, for det er arbejdsgiverne, der har noget ud af de andre feriepenge. Det er dem, som kan få lov at beholde feriepengene, og som har en likviditetsforbedring og et renteafkast. Det er altså ikke lønmodtagerne, der på noget tidspunkt, om jeg så må sige, får glæde af disse penge. Nu ser jeg væk fra, at der muligvis er nogle særlige overenskomster, som gør, at der ifølge overenskomsten er tale om, at lønmodtagerorganisationerne måske i visse sammenhænge får del i renteafkastet. Det er bl.a. noget af det, vi skal have belyst.

Men jeg synes, vi skal gøre os klart, at det altså er arbejdsgivere, som ikke er med i Arbejdsgiverforeningen eller på anden vis har nogen sær aftaler, der indbetaler til FerieGiro. Det er vigtigt at holde sig for øje. Derudover er der en gruppe af lønmodtagere, som af en eller anden grund ikke hæver deres feriepenge, men som i øvrigt godt kunne hæve dem, hvis de ville, men som af forskellige grunde ikke får det gjort.

Men jeg synes, vi skal tage en diskussion, sådan som SF har været inde på, af spørgsmålet om, hvorvidt det system, vi har her, er et system, vi skal fortsætte med, eller om vi skal gøre det på en anden måde. Men jeg synes altså bare også, vi er nødt til at se det, der sker, i relation til arbejdsgiverne, som i hvert fald i øjeblikket har nogle fordele af systemet, sådan må man nok gøre det op totalt set, så hvis vi ændrer denne ordning, må vi selvfølgelig også tage hensyn til den konkurrencesituation, der så vil opstå.

Derfor synes jeg nok, vi skal gennemføre det forslag, vi arbejder med her, men jeg synes også, vi skal diskutere spørgsmålet under udvalgsarbejdet – og nu forstår jeg, at SF vil komme med et forslag, som jeg synes vi skal være åbne over for – og prøve at finde frem til en hensigtsmæssig måde i fremtiden.

Men jeg vil gerne afslutningsvis om dette her sige, at det ikke kan nytte noget, at vi lader, som om det ikke er os selv, der skal betale under en eller anden form – der er jo ikke andre penge at tage af – og derfor er det en lidt underlig diskussion for mig, når man siger, at nu skal lønmodtagerne atter betale. Ja, du milde! Lønmodtagerne udgør langt den største del af den danske befolkning af dem, der er i arbejde. Jeg går ud fra, vi er enige om, at det ikke skal være arbejdsløse, førtidspensionister og en lang række af de grupper, som i øvrigt måske ikke har så meget at tage af, der skal betale. Derfor er det måske meget rimeligt, at det faktisk er lønmodtagerne, nemlig dem, der er i arbejde, der på en eller anden måde bidrager til dette her. Det har jeg faktisk ikke særlig ondt af, for jeg tror, at det alt andet lige bliver den gruppe, der på en eller anden måde bedst kan og derfor skal bidrage til de øgede udgifter, der er.

Dernæst vil jeg sige til fru Lilli Gyldenkilde, at det er rigtigt, at man bare kan beslutte at gennemføre det via skatter. Jamen der er bare det store aber dabei ved det, at folk ikke vil bidrage til det skattevæsen. Så det bliver altså kun dem, der ikke kan omgå skattesystemet, der kommer til at bidrage, og det er ikke nødvendigvis de stærkeste her i samfundet, man derved rammer.

(Kort bemærkning).

Poul Nødgaard (FP):

Jeg synes, fru Lone Dybkjær indlæg bar tydeligt præg af, at fru Lone Dybkjær ikke er særlig meget inde i det, vi taler om her i dag. Undskyld, jeg siger det.

Fru Lone Dybkjær siger, at det er arbejdsgiverne, der indbetaler. Ja, det er rigtigt, men i det øjeblik, man indbetaler beløbet til FerieGiro, er det da lønmodtagerens penge – det er bare en praktisk foranstaltning. Når en arbejder har arbejdet med sine hænder i 1 time og tjener 12½ pct.s feriepenge oven i timelønnen, er de 12½ pct. hans, og i det øjeblik, de så skal afregnes, er det lønmodtagerens penge. Jeg synes, det er i den grad at skævvride debatten at stå og komme med sådan en gang sludder, at det er et arbejdsgiverspørgsmål, vi står og taler om her. Det er nemlig ene og alene et lønmodtagerspørgsmål, vi står og taler om, for pengene er og bliver lønmodtagernes.

[Poul Nødgaard]

Jeg forstod ikke rigtig fru Lone Dybkjær tvivl med hensyn til, om ordningen skal fortsætte, som den gør nu. Kan det tages som udtryk for, at Det Radikale Venstre vil være med til, at vi ser på hele dette vanvittige feriepenge-cirkus, som det foregår i øjeblikket, således at pengene kommer frem til lønmodtagernes konti i deres egne pengeinstitutter og forrentes dér, indtil den pågældende lønmodtager skal holde ferie? Så synes jeg, vi måske ville kunne slå en vej mellem Det Radikale Venstre og Fremskridtspartiet.

(Kort bemærkning).

Lilli Gyldenkilde (SF):

Uden at nogen nu skal tro, at Fremskridtspartiet og SF er slået sammen – det sker aldrig – vil jeg sige, at jeg også er af den mening, at optjente dagpenge eller feriepenge er lønmodtagernes. Jeg har så sent som i forgårs fået sådan et FerieKontoudtog om, at jeg har nogle feriepenge til gode, og hvis jeg ikke hæver dem, går de ind i Feriefonden. Det står der klart og tydeligt, og hvis jeg husker det, så hæver jeg dem. Det er ikke ret meget, men det er disse småportioner rundt omkring, der i det store billede bliver til noget, som kan bruges.

Lad mig også med det samme sige, at vi ikke har klandret, at der er bygget ferieboliger for de penge, der én gang er opsamlet i denne feriefond, og jeg mener også, vi har støttet det i sin tid. Men jeg mener altså også, at vi er nået derhen, hvor markedet for den slags, om jeg så må sige, er mættet. Og derfor er der god grund til at overveje, om vi skal bibeholde den ordening, vi har, eller om vi skal sige, at feriepengene skal konteres til den enkelte lønmodtager, for det er faktisk deres penge. Derfor er jeg faktisk glad for, at fru Lone Dybkjær er indstillet på, at man kan tage en diskussion af, om vi skal lave helt om på dette system. Den skal jo ikke tages i dag, og jeg skal da også bare udtrykke glæde over, at det er noget, vi kan se nærmere på.

Dernæst vil jeg gerne sige til fru Lone Dybkjær, at det er rigtigt, at penge til arbejdsløshedsunderstøttelse og til at sætte uddannelse i gang for de mange, der ingen uddannelse har fået, eller har en korttidsuddannelse, som ikke kan bruges til noget mere, osv., kan skaffes over en form for punktskat, som alle lønmodtagere betaler. Det kan være ad skattevejen, og

det kan være ad forskellige andre veje. Ingen af dem er særlig retfærdige, kan man sige – folk føler jo heller ikke, at det at betale skat er retfærdigt – men fru Lone Dybkjær har i hvert fald ret i, at en skattereform også ville hjælpe på det, men det er jo en anden snak.

Jeg glæder mig til den videre drøftelse af, hvad vi skal bruge Feriefonden til.

(Kort bemærkning).

Lone Dybkjær (RV):

Jeg køber gerne den tankegang, at feriepengene er lønmodtagernes egne, og det har jeg sådan set også givet udtryk for. Det eneste, jeg ikke forstår, er, hvorfor det så ikke gælder generelt. For det, der sker i øjeblikket, er, at de små arbejdsgivere skal indbetale til en Ferie Giro. Og så får lønmodtagerne efter et stykke tid feriepenge på linje med alle andre lønmodtagere, mens de store arbejdsgivere ikke skal noget som helst. De er bare medlem af en garantiordning, der sikrer, at der er penge på et eller andet tidspunkt. Så kan man diskutere, hvor meget det er værd, når det kommer til stykket, men der er i hvert fald nogle forsikringsmæssige ordninger, der dækker det, så det er noget værd.

De store arbejdsgivere skal altså ikke indbetale noget, så dér får lønmodtagerne jo ikke deres feriepenge. Det er derfor, jeg stiltfærdigt siger, at hvis vi griber ind i det, bliver vi nødt til at diskutere, hvad det betyder for konkurrencevilkårene, for det vil virkelig ændre nogle forhold både med hensyn til likviditet og renteafkast.

Det er det, der har fået mig til at sige, at det i realiteten er de små arbejdsgivere, der kommer til at bidrage med dette her, fordi jeg sammenligner dem med de store arbejdsgivere. Hvorimod lønmodtagerne, uanset om de er ansat hos en lille arbejdsgiver eller hos en stor arbejdsgiver, kan være revnende ligeglade i den forstand, at de ikke får renteafkastet nogen af stederne. Det kan vi så diskutere om de skal have – og det gør jeg gerne – jeg kan bare ikke forstå, hvorfor det så ikke skal gælde alle arbejdsgivere eller alle lønmodtagere. Hvis vi er enige om, at det skal gælde dem, må vi tage en diskussion, men så skal vi altså bare være klar over, at det får nogle lidt større skulp i arbejdsgiverkredse, end dette skulp har fået i lønmodtagerkredse. Det er jeg helt villig til at

[Lone Dybkjær]

tage, men det er mere rimeligt, og det er også en mere rimelig fordeling af tingene, og så må vi se, hvilket flertal der kan skaffes på det.

(Kort bemærkning).

Helge Sander (V):

Vi behandler i dag et forslag om overførsel af 200 mio. kr. fra ferieførmål til uddannelsesførmål. Hertil har vi givet vores fulde tilslutning, men på grund af debatten og ikke mindst det spørgsmål, som fru Lilli Gyldenkilde rejste, vil jeg gerne sige, at Venstre også gerne ser gennemført ændringer af ferieloven, men netop de seneste meningsudvekslinger viser jo, hvor kompliceret det er. Derfor vil jeg gerne sige til fru Lone Dybkjær, som begyndte med at sige, at hun var uenig med Venstres ordfører, at stort set alt, hvad der er blevet sagt herfra, mener jeg Venstre kan tilslutte sig. For det er netop meget kompliceret; det er utrolig indviklet, hvis man vil bryde hele ferieloven op.

Derfor må jeg sige til fru Lilli Gyldenkilde, at det, vi fokuserede på, var, at vi syntes, det var tosset, at man havde en masse midler, som kun kunne gå til et formål, der ikke var særlig stort behov for. Derfor talte vi om ferieloven og har gjort det flere gange og er parat til det igen, men vi talte primært om de 15 pct., som vedrører dem, der ligger uden for feriekortordningen, og som ligger uden for – og nu igen en af de komplicerede dele – hele overenskomstfasen. For en del af det er jo netop, som fru Lone Dybkjær har beskrevet, noget, der indgår i hele det spil, der er mellem lønmodtagere og arbejdsgivere, herunder også de mange midler, som er i ferieloven.

Endelig må jeg sige til hr. Poul Nødgaard, som ellers er en høflig og rar mand: Nu skulle det gå ud over fru Lone Dybkjær, men under det sidste lovforslag var vi et par andre ordførere, der fik en røffel. Jeg synes, det er ganske urimeligt, at man står her og gør sig klog på andres bekostning. Så vidt jeg ved, har hr. Poul Nødgaard ikke bedre forudsætninger, end vi andre har.

(Kort bemærkning).

Lone Dybkjær (RV):

Til hr. Helge Sander vil jeg sige, at det bliver en absurd argumentation, for det, jeg har efterlyst svaret på, er, hvorfor det netop er denne gruppe lønmodtagere og arbejdsgivere, der

skal bidrage til uddannelsesførmål til alle. Det er der jo ikke nødvendigvis nogen sund logik i. Det vil sige, at vi griber ind over for en ganske lille gruppe.

Jeg vil stadig sige, at vi tilslutter os det, for vi mener, det var vigtigt at finde midlerne og alt muligt andet. Jeg siger bare, at vi i det videre forløb bliver nødt til at diskutere, hvorfor det skal være denne lille gruppe, som skal bidrage til den store gruppe. Det er jo kun, fordi vi har set os syge på en fond, hvor der er nogle penge, som vi ikke mærker så meget til, og så tager vi dem. O.k. for mig. Jeg synes også, det er rimeligt at gøre det af de grunde, som jeg tidligere har været inde på.

Men den højere retfærdighed er det altså ikke et udtryk for, og derfor synes jeg, at det bedste, vi kan gøre nu, er at rette op på det. Og det er i den sammenhæng, jeg siger, at de store arbejdsgivere også skal med, og det er dér, jeg sætter spørgsmålstejn ved, hvor regeringspartierne er. Men det er fint for mig, hvis regeringspartierne vil være med til at tage den diskussion og vil være med til at tage den omlægning, som det vil betyde, og som vil have ganske vidtgående konsekvenser for arbejdsgiverne.

Glønborg (KRF):

Ferie kan være godt. Men for tiden er der nok mere behov for uddannelse, og derfor synes vi i Kristeligt Folkeparti, det er en udmærket idé, at man bruger nogle af feriefondspengene til et så fornuftigt formål som uddannelse.

Så har jeg jo egentlig sagt det, jeg skulle sige til dette forslag. Men i betragtning af den brede debat, der nu har været, kan jeg da godt føle trang til at sige, at vi i Kristeligt Folkeparti i mange år har set med en vis undren på det feriepengeopsamlingssystem, vi har. Så vi vil da også gerne være med til – det kan vi godt signalere herfra, da andre nu har peget på, at det var værd at tage hele systemet op til overvejelse – at det er en overvejelse, vi også meget gerne vil være med i.

I øvrigt er jeg i samme situation som hr. Duetoft, nemlig at der også er andet, man skal passe. Derfor kan jeg måske sige, at når vi tilslutter os lovforslag nr. L 139, er det en følge og en naturlig konsekvens af, at vi også er med i finanslovaftalen, og det samme vil vi jo også gøre, når det drejer sig om lovforslag nr. L 139 og L 140.

[Glønborg]

Vi er ikke så mange i vores folketingsgruppe, og derfor kan det somme tider knibe at nå det hele. Så vi synes nok, at vores gruppe er for lille. Når man nu har hørt indlæggene fra den største gruppe i Tinget og oplevet den afstand, der tilsyneladende er imellem dagens ordfører og de mennesker, der har siddet og indgået forliget, kan man godt gøre sig nogle tanker om, hvad den ideelle størrelse af en folketingsgruppe egentlig er. Hvis kommunikationsvejene er alt for lange, skaber det somme tider nogle problemer også for andre, og så giver det selvfølgelig ekstra problemer, at man tilsyneladende i det mindste på informationsniveauet også har forsøgt at inddrage SF for at gøre gruppen endnu større.

Så er det lige ved, at man siger, at den ideelle størrelse nok ikke er 71 plus nogle stykker mere. Så måske var det en idé at sørge for, at nogle blev lidt mindre, og andre blev lidt større. Men det kan vi jo håbe at vælgerne finder ud af ved næste valg.

Nå, undskyld, nu har jeg også været lidt uden for dagsordenen, men det må jeg vel også have lov til en gang imellem.

Anden næstformand (Ivar Hansen):

Men det bør ikke blive en vane.

Arbejdsministeren (Kirkegaard):

Også her skal jeg sige tak til de ordførere, som har tilsluttet sig forslaget, og det ser også her ud til, at der er flertal. Det ville jo også have undret, hvis det ikke var tilfældet, på baggrund af det forlig om finansloven, som er indgået.

Jeg har nogle ganske få bemærkninger til enkelte af ordførerne. Først hr. Ole Vagn Christensen, der stillede mig det direkte spørgsmål: Er det forslag, vi taler om her, ekspropriation af midler, som tilhører Arbejdsmarkedets Feriefond?

En forudsætning for, at der kan være tale om ekspropriation, er, at der rent faktisk gøres indgreb over for midler, som tilhører Arbejdsmarkedets Feriefond. Men sådan som forslaget er udformet, er der ikke tale om indgreb over for midler, som tilhører Feriefonden. De penge, som efter lovforslaget skal overføres til uddannelsesformål for lønmodtagere, er penge, som Feriefonden ikke har ejendomsret til. I dag tilfalder disse penge fonden, men der er

ikke tale om en egentlig ret hertil. Så jeg må altså besvare hr. Ole Vagn Christensens spørgsmål benægtende.

Hr. Poul Nødgaard havde også en række bemærkninger til forslaget her. Hr. Poul Nødgaard har en standardformulering, når han skal karakterisere finanslovforhandlinger, idet han altid tager udgangspunkt i, at forhandlingerne er foregået i nattens mulm og mørke. Det kan jeg huske var en standardindvending sidste år, og det var det altså også ved det lovforslag, vi lige har behandlet, men ikke her, og jeg tror, jeg har fundet forklaringen, nemlig den, at hr. Poul Nødgaard er klar over, at han stadig væk, selv om det er højlys dag, i denne sag færdes i mulm og mørke. Som nogle af ordførerne har gjort opmærksom på, er der ikke her tale om, at det er lønmodtagerne, der indbetaler penge til FerieGiro. Det er arbejdsgiverne, der gør det.

Hovedprincippet er og skal være, at lønmodtagerne har ret til at holde ferie, og mens de holder ferie, skal de selvfølgelig have noget at leve af, og det skal arbejdsgiverne stille til rådighed. Så er der forskellige metoder til at sikre, at disse penge er til rådighed, når lønmodtageren skal have sin ferie, alt efter hvilken overenskomst der er tale om, om det er inden for funktionærområdet eller det er inden for det timelønnede område. Men pengene skal være der, når lønmodtageren skal have sin ferie.

Hr. Poul Nødgaard ville have, at lønmodtagerne skulle have udbetalt feriepengene løbende samtidig med optjeningen. Det er naturligvis et synspunkt, som der er slag i, men jeg ved ikke, om hr. Poul Nødgaard har lavet nogle regnestykker over, hvor meget det vil belaste arbejdsgiverne, og hvor meget det vil skade konkurrenceevnen, og dermed hvor mange flere arbejdsløse der vil blive på baggrund af det. Hvis hr. Poul Nødgaard skulle være i tvivl om størrelsesordenen, vil jeg anbefale, at hr. Poul Nødgaard til trods for den stærke lønmodtagertilknytning, jeg har forstået at hr. Poul Nødgaard har, tager en drøftelse med arbejdsgivere om, hvad det ville betyde i det danske samfund, hvis man gik over til det princip, som jeg vil advare imod, hvorimod jeg meget gerne – og det kan jeg sige til fru Lone Dybkjær – deltager i en diskussion generelt om ferieloven.

[Arbejdsministeren]

Jeg er bestemt af den opfattelse, at det er tiltrængt med en revision af ferieloven. Det er noget, vi har arbejdet med i en række år. I 1990 blev der afgivet en betænkning fra et udvalg, som havde arbejdet med forskellige spørgsmål om ferieloven, og det er en udvalgsbetænkning, som jeg i øvrigt stærkt vil anbefale, hvis medlemmer af Folketinget har til hensigt at dykke dybere ned i, hvordan ferieloven egentlig er skruet sammen, og hvad konsekvenserne vil være, hvis man gennemfører denne eller andre ændringer.

Jeg tror ikke, jeg skal forlænge debatten yderligere, blot endnu en gang sige tak for til slutningen til lovforslaget.

Ole Vagn Christensen (S):

Jeg er nødt til at stille arbejdsministeren et supplerende spørgsmål om ekspropriation.

Hvis jeg hørte rigtigt efter, så sagde arbejdsministeren, at der ikke foretages indgreb over for midler, der tilhører Feriefonden, for der er ikke tale om midler, som Feriefonden har ret til.

Hvem har så den lovmæssige ret til de midler i øjeblikket?

Lilli Gyldenkilde (SF):

Jeg lyttede også med stor undren til, hvad arbejdsministeren sagde med hensyn til rettighederne over de her penge. I forlængelse af hr. Ole Vagn Christensens spørgsmål vil jeg tilføje et spørgsmål: Mener ministeren så, at det er arbejdsgivernes penge? For hvis det heller ikke er det, hvis de heller ikke har rettigheder over dem, hvem så?

Sådan en som jeg har et kort derhjemme på, at jeg har ret til at hæve nogle penge, når jeg nu holder ferie til sommer, for jeg har været ude og holde nogle timers foredrag et sted, og dér har de så valgt at gøre det på den måde, at de også udbetaler feriepenge. Jeg har altså ret til nogle penge til sommer, som jeg skal holde ferie for. Har jeg så ikke den rettighed, eller har jeg den?

Jeg synes, det var meget uklart, hvad ministeren sagde, så derfor vil jeg godt spørge, om ministeren vil gentage, hvor han mener rettigheden til de her penge ligger. Er det hos arbejdsgiverne, er det i Feriefonden, eller er det hos lønmodtagerne? Det må jo være et af de steder, den ligger, for ellers har ferieloven og

Feriefonden fungeret på et fuldstændig vildt grundlag, og det kan ikke passe. Det tror jeg alligevel ikke. Så vil ministeren ikke godt lige svare på det?

Arbejdsministeren (Kirkegaard):

Hr. Ole Vagn Christensen spørger: Hvem har egentlig i øjeblikket retten til de penge, som der her er tale om?

Dér må jeg lige minde om, hvordan forslaget er bygget op:

Systemet fungerer på den måde, at ca. 15 pct. af arbejdsgiverne – det er i hvert ca. 15 pct. af det beløb, der bliver udbetalt i feriepenge – indbetaler beløb i øjeblikket til GiroBank. Så får lønmodtagerne dem udbetalt, når de skal holde deres ferie, og det vil sige, at der er tale om et renteaftak.

Dette renteaftak bliver i øjeblikket tilført Arbejdsmarkedets Feriefond, som har det formål at arbejde for ferieformål for lønmodtagere. Det kan Folketinget udmærket flytte til et andet formål for lønmodtagere, altså præcis hvad vi gør med forslaget her. Det mener jeg da er et svar på hr. Ole Vagn Christensens spørgsmål.

Så spørger fru Lilli Gyldenkilde: Når pengene ikke er lønmodtagernes, er de så arbejdsgivernes? Jeg mener egentlig, det er umuligt at besvare det spørgsmål. Det er hverken lønmodtagernes eller arbejdsgivernes, sådan som konstruktionen er lavet. Det er en konstruktion, der skal sikre, at lønmodtagernes rettigheder kan blive opfyldt. Det vil sige, at når de skal have deres ferie, kan de også få noget at leve af, mens de holder deres ferie. Det vil sige, at når pengene skal udbetales, er det selvfølgelig lønmodtagernes, men under optjeningen mener jeg det er arbejdsgivernes. Men det er en lidt akademisk diskussion, sådan som konstruktionen er bygget op.

(Kort bemærkning).

Stavad (S):

Når vi er meget optaget af det her spørgsmål, handler det ikke mindst om, at vi inden for de seneste måneder har oplevet diskussioner, hvor regeringen har forsøgt at lægge et juridisk ansvar over på en opposition, som ikke har nogen muligheder for at bære andet end det politiske ansvar.

[Stavad]

Vi er i sagens natur parat til fuldt og helt at bære det politiske ansvar for de stemmer, vi afgiver her i salen. Men jeg vil bede arbejdsministeren om her fra talerstolen at bekræfte, at det er regeringen og regeringen alene, der bærer det juridiske ansvar for, at lovgivningen er juridisk holdbar også i relation til grundloven.

Vi vil i øvrigt vende tilbage til sagen under udvalgsarbejdet og få de nødvendige udtalelser fra den juridiske ekspertise, som regeringen har til sin rådighed, så vi, når vi når frem til andenbehandlingen, kan have den størst mulige sikkerhed for, at de besvarelser, som arbejdsministeren har givet os her i dag, holder for en nærmere granskning.

Arbejdsministeren (Kirkegaard):

Jeg kan sige til hr. Stavad, at når jeg her svarer på de juridiske spørgsmål, er det selvfølgelig ikke svar, jeg har trukket ned fra himlen. Det er svar, som er kommet til verden efter rådgivning fra mine juridiske rådgivere. Der er naturligvis mulighed for under udvalgsbehandlingen at redegøre nærmere for det også i skriftlig form. Jeg skal gerne bekræfte, at selvfølgelig har regeringen det juridiske ansvar for de lovforslag, der bliver fremsat i Folketinget.

(Kort bemærkning).

Lilli Gyldenkilde (SF):

Ja tak! Jeg har ulejligen mig med at finde ferieloven frem for at se, hvad der egentlig står i de paragraffer, som har med dette at gøre. Så vidt jeg kan se, er det § 22 i ferieloven, man skal kigge på. Der står, at direktøren for Arbejdstilsynet for områder, for hvilke der er godkendt regulativ eller overenskomst, kan tillade, at beløbene anvendes til andet feriemål.

Stk. 2 lyder: »Direktøren kan endvidere under særlige omstændigheder tillade, at indtjent feriegodtgørelse udbetales til lønmodtagerne efter ferieårets udløb.«

Så vidt jeg kan se af ferieloven, kan de her penge altså ikke bruges til andet end ferie. Der står ikke noget om i det lovforslag, vi nu sidder med, at der ændres i de bestemmelser, så vidt jeg kan bedømme det. Derfor mener jeg, at der i meget høj grad er brug for, at vi får en juridisk afklaring af, hvad det egentlig er, vi indlader os på med dette forslag.

Jeg skal da ikke afvise, at man undervejs finder ud af det, og så må de lovændringer altså til. Men vi kan ikke stå, uanset om man er med i et forlig eller ej, og lave noget, der ikke er lovgivningsmæssigt i orden. Jeg synes, der er skabt så meget uklarhed om det her, at vi må gennemgå det meget nøje, og det håber jeg da også forligspartierne er indstillet på. Det tror jeg også de er.

Arbejdsministeren (Kirkegaard):

Jamen jeg kan forsikre Folketinget om, at jeg er lige så interesseret i, at det juridiske grundlag er i orden, som medlemmerne af Folketinget er. Vi skal være meget omhyggelige i disse spørgsmål her. Jeg har redegjort for sagen sådan, som den ligger for mig i dette øjeblik, men vil naturligvis meget gerne under udvalgsbehandlingen uddybe det nærmere. Jeg synes, det er helt naturligt, at Folketingets medlemmer har et sådant ønske om at være på sikker grund.

Jeg skal blot til fru Lilli Gyldenkildes sidste indlæg sige, at hvis der var tale om, at man tog midler direkte i Arbejdsmarkedets Feriefond og brugte pengene til andre formål end ferie, ville man klart komme i modstrid med den formålsbestemmelse, der er angivet i ferieloven. Men det, der er tale om her, er altså, at man tager penge, der endnu ikke er tilgået Arbejdsmarkedets Feriefond, og da er situationen ganske anderledes.

(Kort bemærkning).

Risgaard Knudsen (S):

Nu bliver det interessant. Arbejdsministeren står her og taler om et renteaftak, der endnu ikke er tilgået Feriefonden. Vil arbejdsministeren ikke nærmere over for Folketinget dokumentere, at der er lovgrundlag for at fremføre en sådan påstand? Når jeg tænker på det, der er blevet citeret af ferielovens bestemmelser, og når jeg tænker på, hvordan disse dele af ferieloven ved tidligere lejligheder er blevet til her i Folketinget, så fatter jeg simpelt hen ikke den udtalelse, som arbejdsministeren her fremsætter. Den kræver yderligere dokumentation, hr. minister!

(Kort bemærkning).

Arbejdsministeren (Kirkegaard):

[Arbejdsministeren]

Jeg skal sige til hr. Risgaard Knudsen, at jeg synes nu, diskussionen har været interessant hele tiden. Jeg skal så igen bekræfte, at den yderligere dokumentation af det juridiske naturligt vil tilgå Folketingets Arbejdsmarkedsudvalg.

(Kort bemærkning).

Risgaard Knudsen (S):

Med det forløb, som denne forhandling har haft, synes jeg nok, at det samlede Folketing ville have et rimeligt krav på, at det var her fra Tingets talerstol, arbejdsministeren kom med den dokumentation, som jeg her efterlyser, og som også andre af Tingets medlemmer på et tidligere tidspunkt under forhandlingen har efterlyst. Men den yderligere dokumentation – forstår jeg – er arbejdsministeren ikke i stand til at give fra Folketingets talerstol i dag. Det gør sagen yderligere interessant.

Arbejdsministeren (Kirkegaard):

Nu er det jo sådan, at en forhandling i Folketinget foregår i mundtlig form. Jeg har forstået, at det ønske, der er fra medlemmerne af Arbejdsmarkedsudvalget, er, at der tilgås informationer i skriftlig form. Med hensyn til de mundtlige udsagn kan jeg henvise til mine tidligere indlæg.

(Kort bemærkning).

Lilli Gyldenkilde (SF):

Det er klart nok, at vi skal rode noget mere i det her under udvalgsarbejdet, men det må vel stå klart for enhver, at det her ikke kan få en hurtig udvalgsbehandling. Det er klart nu efter debatten her, at vi er nødt til at have jurister til at kigge på det her, vi er nødt til at have Justitsministeriets Lovafdeling til at se på det her forslag og se på, om det er de rigtige ændringer, der er sat op her.

Jeg skal ikke bebrejde nogen i embedsværket – det er ikke det, jeg er ude efter – for det har skullet gå stærkt med at få lavet alle de her lovforslag, men jeg anser det for givet, at der skal flere ændringer til i det, der hedder ferieloven, og som omhandler Arbejdsmarkedets Feriefond, hvis forslaget her overhovedet skal blive til noget. Vi må være på helt fast grund, når det kommer til endelig vedtagelse. Uanset om man nu stemmer for eller man stemmer

imod, må vi i hvert fald sikre, at det lovgivningsmæssigt er i orden. Det er det ikke på nuværende tidspunkt.

(Kort bemærkning).

Risgaard Knudsen (S):

Jeg synes nok, at arbejdsministeren med sin allerseneste replik i høj grad nedprioriterer værdien af forhandlingerne her i Tinget. Forhandlingerne her i Tinget bliver på en enestående omhyggelig måde optrykt i Tingets forhandling, og Folketingstidende er jo i høj grad også en skriftlig dokumentation af stor værdi at have ved hånden også ved en senere lejlighed. Det har vi tidligere oplevet også ved domstolsbehandlinger. Lad det være sagt samtidig!

Derfor forstår jeg heller ikke, at arbejdsministeren ikke er mere optaget af at besvare de konkrete formulerede spørgsmål, der er blevet stillet her til allersidst under forhandlingen.

Jeg forstår imidlertid, at vi sidder her med en arbejdsminister, som ikke er i stand til fra Folketingets talerstol under denne førstebehandling at aflevere den dokumentation, som flere af Tingets medlemmer har efterlyst. Den konstatering må vi selvfølgelig notere os med stor interesse også set fra juridisk side.

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Jeg vil gerne sige, at fra Socialdemokratiets side har vi lagt vægt på, at regeringen tidligere har bekræftet over for os, at dette lovforslag ikke betyder ekspropriation af Feriefondens midler. Derfor var det, jeg bad om at få regeringens svar her fra talerstolen: at det er regeringens opfattelse, at der ikke er tale om ekspropriation.

Jeg troede, at ministeren var i stand til på grundlag af skriftligt materiale at afklare sagen. Jeg har selvfølgelig undersøgt gennem regeringens lovkontor, at det ikke kun var en mundtlig opfattelse, ministeren havde. Men det kan jeg have misforstået.

(Kort bemærkning).

Helge Sander (V):

Jeg synes, det er yderst interessant, at hr. Risgaard Knudsen i den grad har mistillid til sine partifæller i Arbejdsmarkedsudvalget, at

[Helge Sander]

han pludselig svinger sig op til de højder, som vi har oplevet her. Jeg synes, det har været en ganske normal førstebehandling, hvor der har været stillet nogle spørgsmål. I hvert fald i de ni år, jeg har været i Tinget, har det været kutyme, at netop når det er udviklede, ikke mindst juridisk meget spidsfindige spørgsmål, har vi udvalgsbehandlingen til at løse disse. Derfor synes jeg, det er yderst beklageligt – nå, det udtryk må jeg ikke bruge – det, vi har oplevet at hr. Risgaard Knudsen nu for anden gang i dag opfører på Tingets talerstol.

Jeg synes, at vi bør overveje af hensyn til hr. Risgaard Knudsen, at vi optrykker både spørgsmål og svar i denne sag, når vi kommer til udvalgsbehandlingen. Det er nemlig helt normal praksis, og det synes jeg vi skal efterkomme. Men alt det andet pjat synes jeg Folketinget er for værdigt et sted til at opføre.

Anden næstformand (Ivar Hansen):

Udtrykket pjat er ikke helt et parlamentarisk udtryk, som jeg kan acceptere.

Arbejdsministeren (Kirkegaard):

Hr. Risgaard Knudsen må drage de konklusioner om min person og mine personlige kvalifikationer, som han vil. Det skal jeg ikke blande mig i.

Men jeg vil gerne gøre opmærksom på, at jeg fik stillet et konkret spørgsmål om, hvorvidt det forslag her betød ekspropriation eller ej. Det svarede jeg præcist på her fra Folketingets talerstol. Jeg gjorde udtrykkeligt rede for regeringens opfattelse af denne sag. Jeg gav tilsagn om, at man selvfølgelig kan få disse ting i skriftlig form under udvalgsbehandlingen, og så kan jeg altså ikke se, hvad man kan forlange mere.

(Kort bemærkning).

Lone Dybkjær (RV):

Jeg synes ikke, der er nogen grund til – og det er til Venstres ordfører – at vi sår splid imellem arbejdsmarkedets ordførere.

Jeg kan tilslutte mig hr. Stavads bemærkning om, at det må være regeringens ansvar at sikre, at det juridiske er i orden. Det ender desværre også med at være os andre, det går ud over, hvis det juridisk set ikke er i orden. Det er jo det, vi har set f.eks. i gebyrsagen. Hvad

enten den ender på den ene eller den anden facon, må vi nok sige, at vi alle sammen har lidt under den, og det er sådan set regeringen, der har pådraget os andre nogle »lidelser«, som vi gerne havde været foruden. Vi har selvfølgelig godt vidst, at der skulle opkræves gebyrer, men vi har troet på, at det var i orden.

Det, der bringer mig herop, er spørgsmålet om ekspropriation. Når jeg har fremhævet det med den ganske lille gruppe af arbejdsgivere, som skal indbetale til denne her FerieKonto, og hvor vi nu også bruger pengene til uddannelsesformål, er det, fordi jeg synes, man kan tale om ekspropriative indgreb, for nu er det ikke længere ferieformål, disse penge anvendes til. Nu er der også tale om, at de anvendes til uddannelse for en lang række andre grupper. Det kan godt være, at det ikke behøver at være ekspropriation, men det er en lille bitte gruppe, der kommer til at bidrage til ganske meget. Det er det, jeg er bekymret ved i forbindelse med det her lovforslag: om det er holdbart.

Så er jeg i øvrigt enig med fru Lilli Gyldenkilde i, at det virker, som om der er et par andre paragraffer, vi skal ændre på, men det kan være, arbejdsministeren under udvalgsarbejdet kan overbevise om det modsatte. Men jeg har også noteret, at der er et par andre paragraffer, som det ser ud som om vi skal ændre på. Men det betragter jeg i og for sig mere som – hvis det er tilfældet – ikke så godt arbejde fra Arbejdsministeriets side. Det hænder jo, at der er ting, der smutter under hastværket. Det er kedeligt, men det er ikke problematisk i den forstand. Det er bare noget, vi skal have rettet op.

Men det, jeg synes er værd at få belyst, er, om vi er på overgrebets rand, når vi pludselig inddrager andre formål. Det kan være, vi ikke er det, og så er det fint, at vi stadig væk siger, at det er vigtigt, at vi bruger disse her penge til uddannelsesformål. Jeg tror, det er vigtigere, at disse penge, som vi har bestemt skulle anvendes til feriecentre i sin tid, nu går til helt andre formål. Det kunne man formentlig lige så godt have bestemt på det tidspunkt. Men det er noget af det, vi skal have undersøgt i det lidt længere løb.

Arbejdsministeren (Kirkegaard):

Jamen fru Lone Dybkjær har fuldstændig

[Arbejdsministeren]

ret i, at de midler, vi taler om her, kommer fra en lille gruppe af arbejdsgivere. Men det er der ikke noget nyt i. Det er også sådan, at når det går til ferieformål, er det penge, der kommer fra en lille gruppe af arbejdsgivere og i øvrigt går til lønmodtagere bredt. Her er der altså ikke tale om nogen principiel nydannelse, fordi vi nu siger, at de ikke er til ferieformål, men til uddannelsesformål. Der er ikke nogen principiel forskel, så vidt jeg kan se det i hvert fald. Derfor har jeg heller ingen betænkeligheder ved at gøre det.

(Kort bemærkning).

Lone Dybkjær (RV):

Nej, det skal da kun glæde mig, hvis arbejdsministeren har ret, men jeg synes alligevel, der er lidt forskel. Her indbetaler en lille gruppe af arbejdsgivere til en feriekonto, og så kommer der et renteafkast, og der kommer nogle uafhængte penge, og hvad ved jeg. Det, siger man så, skal komme alle til gode, men skal dog gå til ferie. Det vil sige: Man anvender de penge til ferie inden for, om jeg så må sige, ferieformål.

Er det virkelig helt det samme, hvis man pludselig begynder at sige: Nu vil vi i øvrigt anvende dem til uddannelse? Jeg synes, det er fint, det er ikke det. Men er det virkelig juridisk set nøjagtig det samme? Man kan pålægge denne her lille gruppe af arbejdsgivere at betale, men kan man også sige: Det skal gå til alt muligt?

Men man kunne måske have sagt: Så kunne det gå til staten. Det ved jeg ikke, men det kunne man måske forestille sig. Det er vel den vej, vi normalt går.

Men direkte til helt andre formål har vi vel ikke for vane at flytte penge. Det er dér, min, om jeg så må sige, juridiske bekymring ligger, ikke min indholdsmæssige, hvis arbejdsministeren vil forstå mig ret. Jeg er tilhænger af, at vi bruger nogle penge her til uddannelsesformål. Men det kan godt være, at man i virkeligheden skulle sende dem direkte i statskassen og så bruge dem til uddannelsesformål derfra. Det er derfor, vi også har været inde på, at man måske skal kigge på loven som helhed.

Arbejdsministeren (Kirkegaard):

Jamen vi skal nok få nogle lange dage omkring behandlingen af dette og de andre lov-

forslag i Arbejdsmarkedsudvalget. Men det har vi jo prøvet før.

Jeg vil endnu en gang forsøge at skitsere, hvad det er, der sker.

Det renteafkast, som der er tale om, indgår – er det i øjeblikket bestemt – i Arbejdsmarkedets Feriefond, og i Arbejdsmarkedets Feriefond har man som formål: Ferie for lønmodtagere.

Det, man gør her, er, at de penge går til den samme personkreds, nemlig lønmodtagere, ikke til ferieformål, men til uddannelsesformål.

Jeg synes, at det sidste formål er mindst lige så prisværdigt som det første. Derfor kan jeg ikke se den principielle forskel. Men naturligvis, det kan vi dyrke videre under udvalgsbehandlingen.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Ivar Hansen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af lovforslag nr. L 139:

Forslag til lov om ændring af lov om en arbejdsmarkedsuddannelsesfond. (Samtidighed i bidragsfastsættelsen).

Af arbejdsministeren (Kirkegaard).
(Fremsat 2/12 92).

Lovforslaget sattes til forhandling.

*Forhandling***Bakholt (S):**

Lovforslaget om en ændring af Arbejdsmarkedsuddannelsesfonden har til hensigt at indføre en samtidighed, således at bidrag og bevilninger følges ad.